

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та прикладної лінгвістики

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ
НЕОЛОГІЗМІВ В УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ТЕКСТАХ
ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ: ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИЙ
АСПЕКТ

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти “магістр”

Виконала: здобувачка вищої освіти
202М групи
Спеціальності 035.041 Філологія
(германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська)
Освітньо-професійної програми
«Філологія (германські мови та
літератури)
(переклад включно)»
Ольга ДЬЯЧЕНКО
Керівниця: к.філол.н., доц.
Катерина ФРАНЦУЗОВА
Рецензентка: к.філол.н., доц.
Ольга ЗУБРОВА

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Особливості перекладу неологізмів	7
1.1. Поняття неологізму: функціональний та перекладознавчий аспекти	7
1.2. Класифікації неологізмів.....	12
1.3. Словотвірні особливості неологізмів.....	16
1.4. Оказіоналізми.....	20
РОЗДІЛ 2. Неологізми та їх роль у сучасному публіцистичному дискурсі	23
2.1. Поняття «дискурс», «публіцистичний дискурс».....	23
2.2. Ключові особливості текстів публіцистичного дискурсу..	26
2.3. Роль неологізму в публіцистичному дискурсі.....	30
2.4. Використання перекладацьких трансформацій при перекладі неологізмів.....	32
2.5. Специфіка перекладу неологізмів у текстах публіцистичного дискурсу	34
ВИСНОВКИ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42

ВСТУП

Відтворення неологізмів, зокрема у текстах ЗМІ, інтернет-видань, текстах публіцистичного характеру, незважаючи на популярність, є недостатньо вивченим науковим шаром з позиції перекладознавства та перекладу. Адекватний й прагматичний переклад нових лексичних одиниць та словосполучень є актуальним у наш час.

Теоретико-методологічною базою кваліфікаційної роботи слугують праці лінгвістів у галузі неології, публіцистичних текстів та особливостей перекладу неологізмів й текстів публіцистичного дискурсу (Арутюнова Н.Д. [3], Васил'єва Л.В. [7], Гончар О.С. [11], Данкевич Т. [14], Драбов Н. [17], Ісіна Г.І., Сикиотова А.Ю. [22], Карасик В.І. [24], Клушина Н.І. [26], Козаченко І.В. [29], Лебедева Н.М., Посиліна К.С. [35], Лопатін В.В. [37], Манаєнко С.О. [38], Погоріла А.І., Тичук О.Т. [47], Посиліна К.С. [48], Французова К.С. [63], Шкуліпа Ю.С. [57], Rey A. [67], Ryder M. [68] та ін.).

Під час ознайомлення з науковою літературою з цього питання було встановлено, що на даний момент існує наявність різноманітних теоретичних підходів до проблеми дослідження. Тому виникає потреба у систематизації матеріалу і подальшій розробці теми, а також у необхідності аналізу неологізму як лінгвістичної одиниці публіцистичного тексту.

Актуальність теми дослідження визначається необхідністю вивчення мови сучасних друкованих засобів масової інформації, а також потребою дати мовностилістичний опис неологізмів, властивих текстам публіцистичного дискурсу, визначити роль неологізмів у структурі таких текстів та дослідити особливості їх відтворення у текстах мови перекладу.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано у руслі наукової теми кафедри «Вплив лінгвальних та екстралінгвальних чинників на формування фахівця з

іноземних мов у сучасному мультикультурному просторі» (номер держреєстрації 0117U003763).

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення особливостей перекладу англійськомовних неологізмів в українськомовних текстах публіцистичного дискурсу.

Для здійснення цієї **мети** було поставлено та виконано такі **завдання**:

- обґрунтувати поняття «неологізм», «публіцистичний дискурс» та ключові поняття, які їх конкретизують;
- вивчити класифікації, що є відповідними до завдань відтворення неологізмів у мові перекладу;
- дослідити приклади англійськомовних неологізмів та варіанти їх перекладу українською мовою;
- виявити специфіку перекладу неологізмів у текстах публіцистичного дискурсу.

Об'єкт дослідження – неологізми в оригінальних (англійськомовних) та перекладних (українськомовних) текстах публіцистичного дискурсу.

Предмет вивчення – специфіка перекладу неологізмів у текстах публіцистичного дискурсу.

Виходячи із завдань, у кваліфікаційній роботі (проєкті) було використано наступні **методи**: 1) *зіставний метод* (для співставлення оригінальних текстів (англійська мова) та текстів перекладу (українська мова)); 2) *описовий метод* (для характеристики явищ мови на певному етапі її розвитку, виявлення характерологічних ознак досліджуваних новацій та з метою пояснення особливостей вживання неологізмів авторами й їх відтворення перекладачами у тих чи інших випадках); 3) *аналіз отриманих даних* (для виявлення специфіки відтворення англійськомовних неологізмів у текстах публіцистичного дискурсу);

4) *метод конкретизації та метод систематизації* результатів матеріалу, що досліджується, та підбиття підсумків.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у дослідженні матеріалів текстів публіцистичного дискурсу, у результаті якого вдалося виявити одиниці на словотвірному, семантичному і фразеологічному рівнях, виявленні кореляції способів перекладу неологізмів й текстів публіцистичного дискурсу при перекладу англійськомовних текстів даного дискурсу українською мовою.

Матеріалом дослідження служать оригінальні англійськомовні тексти публіцистичного дискурсу, що містять нові слова, та їх переклади українською мовою.

Практичне значення роботи полягає в можливості використання матеріалів даного дослідження на теоретичних та практичних заняттях з стилістики й літературного редагування, вступу до перекладознавства, теорії та практики перекладу, порівняльної лексикології, порівняльної стилістики», а також у роботі журналістів для створення та редагування текстів.

Апробація результатів роботи здійснювалася під час обговорення на попередньому захисті кваліфікаційних робіт кафедри англійської філології та прикладної лінгвістики Херсонського державного університету (26.11.2020 р.). Також результати дослідження пройшли апробацію на 3 конференціях (з них 2 міжнародні, 1 всеукраїнська):

1) I Міжнародній науково-практичній конференції *«Міжкультурна комунікація в науковому і освітньому просторі»* (Українсько-німецький ін-т Одеського нац. політехн. ун-ту, 28-29.04.2020 р.) (тема доповіді: «Особливості перекладу неологізмів у публіцистичному дискурсі»);

2) IV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції *«Актуальні проблеми філологічних та лінгводидактичних студій третього тисячоліття у студентських дослідженнях»* (Херсон, ХДУ,

19-20.05.2020 р.) (тема доповіді: “Translation Peculiarities of the English Neologisms in Publicistic Discourse”);

3) VII Міжнародній науково-практичній конференції “*Topical Issues of Science and Practice*” (Велика Британія, Лондон, 02-06.11.2020 р.) (тема доповіді: «Особливості використання перекладацьких трансформацій при перекладі текстів англійськомовного дискурсу»).

Публікації. Основні результати дослідження висвітлено у 3 тезах:

1) Дьяченко О. Translation Peculiarities of the English Neologisms in Publicistic Discourse. *Актуальні проблеми філологічних та лінгводидактичних студій третього тисячоліття у студентських дослідженнях* : матеріали IV Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (19-20 травня 2020 р.). Херсон. ХДУ, 2020. С. 18-21.

2) Дьяченко О. Особливості використання перекладацьких трансформацій при перекладі текстів англійськомовного дискурсу. *Topical Issues of Science and Practice* : Abstracts of the VIIth International scientific and practical conference (London, 02-06 November, 2020). London, Great Britain, 2020. P. 585-587. URL: <https://isg-konf.com/uk/topical-issues-of-science-and-practice-ua/>

3) Дьяченко О. Особливості перекладу неологізмів у публіцистичному дискурсі. *Міжкультурна комунікація в науковому і освітньому просторі* : матеріали I-ої Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 28-29 квітня 2020) / за заг. ред. Т.І. Домброван. Українсько-нім. інст-т. Одеського нац. політех. ун-т, 2020. С. 235-237.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ

1.1. **Поняття неологізму: функціональний та перекладознавчий аспекти**

Мова як об'єкт досліджень завжди привертала увагу учених – лінгвістів, так як вона знаходиться в постійному русі. Мова чутливо реагує на всі зміни, що відбуваються в навколишньому світі, будь то соціальна, політична, економічна, культурна чи інша сфера життя соціуму.

Збагачення мови – яскравий приклад її безперервного розвитку. Найбільш гнучким її компонентом є словниковий склад. Саме за рахунок появи нових слів відбувається чітке відображення дійсності.

У свою чергу, поява нової лексики підштовхнуло розвиток нової науки – неології. Неологія – це галузь лексикології про неологізми (нові слова), їх класифікаціях, способах формування. Особливий внесок в розвиток неології як науки внесли французькі лінгвісти, такі як А. Дармстетер, Л. Дерой, А. Рей та інші. Великих успіхів в цій області досягли радянські лінгвісти.

На особливу увагу заслуговують словники – довідники нових слів і значень, складені за матеріалами преси та художньої літератури під редакцією В.З. Котеловой. Цінним є додаток до Великого англо-російського словником під редакцією І.Р. Гальперіна. Величезний внесок у формування і розвиток цієї науки зробив академік Л.В. Щерба. Він приділяв особливу увагу дослідженню неологізмів і стверджував, що кожен народ повинен стежити за найменшими змінами в рідною мовою. Поповнення словникового складу є важлива ознака розвитку мови, фактору, який вказує, що мова перебуває в динаміці. Разом з тим, серед вітчизняних і зарубіжних лінгвістів існує проблема визначення поняття

неології. Воно залишається неоднозначним, так як всі визначення відзначають появу нової лексики, але не встановлюють часових рамок, тобто визначити новизну того чи іншого слова досить складно.

Оксфордський тлумачний словник розглядає неологію як збирання і використання нових слів і словосполучень [66].

Ми бачимо, що існує безліч визначень цього поняття і всі вони відрізняються один від одного в тій чи іншій мірі. Так, думка вчених про самій науці та її місці в лінгвістичній середовищі теж різняться. У зв'язку з тим, що неологія – наука молода, існують різні протиріччя щодо її цілей, завдань і структурної організації. Французький лінгвіст А. Рей у праці "Essays on Terminology" виступає з класифікацією науки про неологізми. Лінгвіст розділяє дану науку на дві групи:

1) сфера запозичень та інших форм, незрозумілих для більшості мовців;

2) сфера морфології, що по своїй семантичній структурі відображає синтаксичну структуру [67].

У свою чергу Є.В. Розен розділяє неологію на необхідну і надлишкову. До необхідної неології відносяться такі нові слова, які позначають нові поняття, речі, предмети, технічні інновації, нові ідеї та переконання. Нові слова, які є синонімічні до вже існуючим поняттям, запозичення з інших мов, діалектів, жаргонів називаються надлишковими [31]. Також лінгвісти відзначають специфіку неології як науки в тому, що матеріал, якій необхідно досліджувати постійно поповнюється, тобто постійно з'являються нові слова, а це більше 800 слів на рік за даними Ф. Берчфільда.

У процесі вирішення даних проблем вчені-лінгвісти намагаються відповісти на питання про те, чому з'являється нове слово, які предмети нашому житті і чому саме вони вимагають лексичної фіксації, як і в яких умовах воно з'являється, як входить слово в лексичну систему, який механізм соціалізації нового слова і, нарешті, хто створює нове слово [32].

Таким чином, ґрунтуючись на проблематиці, запропонованої В.Г. Гаком, можна структурувати питання, що хвилюють лінгвістів, наступним чином [10]:

- 1) виявлення шляхів пізнання нових слів і значень,
- 2) аналіз факторів їх появи в співвіднесеності з прагматичними потребами суспільства,
- 3) вивчення моделей їх створення та обмежень на їх вживання,
- 4) розробка принципів відношення до них (їх прийняття чи ні) в різних соціо-професіональних, вікових та інших групах,
- 5) лексикографічна обробка із зазначенням прагматичних обмежень на вживання в різних ситуаціях спілкування з урахуванням соціальної диференціації мови [10].

Отже, неологія – це наука, що вивчає нові слова і їх закріплення в словниковому складі мови. Абсолютно нові лексичні одиниці, що виникли в певному історичному етапі, називаються неологізмами. Чи не будь-яке нове слово ми можемо назвати неологізмом. Для того щоб краще зрозуміти сутність цього лінгвістичного явища, необхідно звернутися до вчених-лінгвістів. Наприклад, в словнику Л.Л. Нелюбина ми знаходимо докладний визначення поняття неологізм. На його думку «неологізми – слова okazіональні, тимчасові, виникаючі в мові іноді тільки в даному контексті, але іноді і які набувають право громадянства в мові на ту чи інший час» [43].

У свою чергу Н.М. Шанський вважає, що неологізми – це «слова, які, з'явившись в мові в якості певних значущих одиниць, ще не увійшли в активний словниковий запас мови» [56]. Вчені-лінгвісти О.С. Ахманова, Д.Е. Розенталь і М.А. Теленкова визначають неологізм як слово, що з'явилося для позначення нового предмета або поняття [51]. Незважаючи на те, що існує велика кількість різноманітних визначень цього терміну, питання про поняття неологізму, про його умови, в тому числі і тимчасових, залишається відкритим. Необхідно зрозуміти які з з'явилися

лексичних одиниць заслуговують зайняти місце серед неологізмів. Основною причиною появи неологізмів можна вважати прагнення суспільства точно, економно і в той же час виразно зафіксувати з допомогою мовних засобів нові технологічні, економічні, політичні, культурні реалії.

Лінгвісти ж поділяють всі фактори, що впливають на появу нових лексичних одиниць на групи: екстралінгвістичні (зовнішні) і лінгвістичні (внутрішні). На думку Н.З. Котеловой, більш поширеними є перші, які обумовлені постійними запозиченнями з інших мов [32].

До екстралінгвістичним факторів можна віднести появу нових предметів, понять, розвиток економіки, науки і техніки, політику, поява запозичень в результаті мовних контактів, вплив культури іншої країни; психолінгвістичні причини – це поява аббревіації з метою мовної економії шляхом заміни старих об'ємних понять на нові однослівні, сюди також відносять індивідуально-авторські неологізми.

До лінгвістичним факторів належать необхідність створення слова для позначення нових реалій, предметів, понять, зміна семантичного значення слова, поява синонімів, запозичення афіксів з інших мов для словотвору в рідній мові.

Стишов О. А., наприклад, виділяє наступні групи неологізмів в українських ЗМІ, як:

1. Новотвори.

Змінення політичного життя, що настає у передвиборний період, позначається на мові засобів масової інформації. Так, з одного боку – ситуативні лексеми-оказіоналізми, наприклад, *кучмономіка*, *кравчукізм*, *кучмісти*, *кучмізм*, а з іншого – okazіональні словосполучення, що мають функцію номенів. Так і, на зразок, *протестний електорат*.

Також до них відносяться й неологізми, які створюють журналісти, рекламисти, наприклад: *депутати тузляться* [44].

2. Запозичення.

Присутність таких слів як, *ваучер, діджей, відеокліп, екстрадиція, арт-салон, імідж, креативний, брифінг, імейлик*, свідчить про відкритість сучасного суспільства й розвиток його культурних та економічних зв'язків із світовими країнами.

Також, зазначимо, що одним з найважливіших джерел розвитку вокабуляру мови є номінативна діяльність її носіїв, під якою розуміють створення слів для позначення певних нових явищ дійсності – процесів, предметів та абстрактних понять. Важливе значення має і походження інновацій – неологізми-запозичення або неологізми на основі характерної лексики. Щодо першої групи зазначимо, що їх відносять до мови-реципієнту разом із реалією чи поняттям й відразу ж вони засвоюються. Інтенсивність процесу освоєння неологізмів званої вище другої групи має певні етапи, які визначаються чинниками, що були зазначені вище.

4. Відносно новим явищем у лексичному розвитку мови вважають аббревіатури [44]. Позитивною рисою даного виду лексики є те, що одна й та сама кількість інформації передається меншою кількістю знаків, ніж у текстах без аббревіатур. На зразок, *«Українське державне об'єднання для продажу сільськогосподарської техніки, запасних частин, мінеральних добрив та інших матеріально-технічних засобів, організації ремонту й використання машин»* замінюємо на *Укрсільгостехніка*; *нардеп* – на *народний депутат* та похідні від них деривати – *унсовець, компартноменклатурник змопівець*; *КУІн* – на *Конгрес української інтелігенції*; *МВФ* – *Міжнародний валютний фонд* і т.д.

Таким чином, слід зазначити, що неологія – це відносно молода, процвітаюча наука, яка досліджує безліч питань, що стосуються освіти, поширення та закріплення нових слів у мові. Перш за все, причинами появи неологізмів є науково-технічний прогрес, політичні події, культурне життя суспільства і, в цілому, все, що в тій чи іншій мірі впливає на існування людства. У той же час, ми з'ясували, що не кожне лексичне новоутворення в мові можна вважати неологізмом. Перш ніж

увійти в активний словниковий запас мови, неологізму необхідно пройти такі стадії, як соціалізація та лексикалізація. Тільки після того, як суспільство прийняло це слово – неологізм може бути зафіксований в словнику.

1.2. Класифікації неологізмів

Велика кількість нових слів, які увійшли в мову за останній час, дає можливість виявити конкретні типи неологізмів і створити їх класифікацію. Різні лінгвісти по-різному підходять до цього питання, виходячи зі своїх лінгвістичних переконань.

Н. М. Шанський стверджує, що, згідно з тим, нове чи це слово, або вже існуюче в мові слово, що позначає нове явище або поняття, неологізми поділяються на лексичні і семантичні [25]. Лексичні запозичення виражаються запозиченнями з інших мов або новими словами, створеними на основі мов, що існують. Семантичні запозичення служать певним стилістичним цілям, якщо вони по-іншому називають вже назване явище.

Бояркіна В.Д. та Шанський Н.М. відносять авторські новоутворення до неологізмів.

Пояснюючи своє розуміння про поняття неологізм, вона визнає, що: «Термін "нові слова" поєднує різні типи новоутворень, входжень і запозичень. Це не тільки новостворені слова літературної мови, а й також слова, які перейшли з інших мов, відроджені слова, а також індивідуальні авторські освіти» [25]. Сорокіна Е.А. дотримується такої ж самої точки зору, що і вищезазначені лінгвісти; зараховуючи оказіональні слова до ряду неологізмів.

На думку Сорокіної, «нові слова різняться своїм стилістичним маркуванням, походженням, розрізняються семантичними особливостями, граматичними ознаками» [25]. Французький лінгвіст П.

Гілберт, який присвятив більшість своїх досліджень проблеми неологізма, він виділяє 4 типи неологізмів з урахуванням способу їх створення: фонологічні неологізми, семантичні неологізми, запозичення, синтагматичні неологізми, які створюються шляхом комбінації існуючих в мові знаків (словотвір, словосполучення) [25].

Лінгвісти В.І. Заботкіна і Корольова М.М. поділяють нові слова на:

1) трансномінації, які поєднують новизну форми слова зі значенням, вже передавали раніше іншою формою: *sudser мильна опера*;

2) власне неологізми (новизна форми поєднується з новизною змісту): *audiotyping – аудіодруковані; bio-computer – комп'ютер, що імітує нервову систему живих організмів; thought-processor – комп'ютер, логічно вибудовує і розвиває ідеї*;

3) семантичні інновації, або переосмислення (нове значення позначається формою, вже наявної в мові): *bread гроші; drag нудьга; acid наркотик ЛСД; gas щось хвилююче і дуже приємне*. Ця класифікація дана, виходячи з критерію номінації [47]. В мові останніх декількох десятиліть переважають одиниці першої групи, що пов'язано з необхідністю у суспільства давати назви нових явищ, які виникли в зв'язку з науково-технічним прогресом. Бурхливий розвиток комп'ютерної техніки призвело до появи таких одиниць, як “to telecommute (telework)” – *працювати на дому*, використовуючи електронний зв'язок через комп'ютер з керівним установою і клієнтами.

- Фонологічні неологізми

Фонологічні неологізми створюються з окремих звуків. Такі слова називаються «штучними». Нові конфігурації звуків іноді поєднуються з морфемами грецького або латинського походження, наприклад, *пластична плівка, “acryl», «perlon”, “perfol”* (синтетичні матеріали). До групи фонологічних неологізмів ми умовно відносимо нові слова, утворені від вигуків, наприклад: “zizz” (брит. сленг) *короткий сон*

(імітація звуків, які видаються сплячою людиною, часто передається в коміксах за допомогою трьох букв «zzz»).

- Запозичення.

Англійська мова продовжує розширюватися за рахунок запозичень, але значно менше, ніж це було в середні віки і в епоху Ренесансу.

Зі статусу мови «*приймає*» він перетворюється в «*дає*». Це пов'язано з тим, що англійська мова набула статусу *Lingua franca* (мови спілкування) ХХ століття. Однак, незважаючи на те, що запозичення складають всього 7,5% від загальної кількості неологізмів і знаходяться як би на периферії лексичної системи, їх розгляд представляється обов'язковою умовою, так як без цього шару неможливо уявити собі весь корпус нової лексики [25]. Основною мовою-джерелом продовжує залишатися французький. За останні 25 років різко зменшилася кількість скандинавських запозичень.

Наслідком запозичення є не тільки поповнення словникового складу, в його процесі змінюється стильова забарвлення лексичних одиниць, їх внутрішня структура, формуються омонімічні відносини. Запозичення сприяє також варіантності лексичних одиниць і

- Семантичні неологізми.

Під семантичними неологізмами розуміються вже існуючі слова, але прийняли нові значення. Можливі наступні варіанти:

1) Старі слова повністю змінюють своє значення, втрачаючи колишнє значення;

2) У семантичній структурі слова з'являється ще один лексико-семантичний варіант при збереженні всіх традиційних [2].

В останні кілька десятиліть переважають одиниці другого типу. Серед найбільш уживаних нових значень в сучасному англійською мовою можна відзначити “*go-go*” динамічний, сучасний; “*bummer*” розчарування, досада, прикрість; “*funky*” приємний, відмінний; “*charisma*” сильна особиста притягальна сила, магнетизм; “*banana*”, особливо у фразі “*to go bananas*” божеволіти; “*flaky*” ексцентричний. У

цілому, серед семантичних неологізмів присутня тенденція до утворення більш абстрактних лексико-семантичних варіантів слова, переважає розширення значення. Неологізми цього типу частіше використовуються в сленгу.

- Морфологічні неологізми.

У них менший ступінь новизни, так як вони створюються за зразками, які існують у мовній системі, та з морфем, присутніх в даній системі. Йдеться про такі словотворчих процесах, як афіксація, конверсія, словоскладання, скорочення, лексикалізація тощо. Афіксальні одиниці, як правило, складаються повністю у руслі англійських словотворчих традицій, морфологічна структура та характер їх мотивації значення укладаються у носіїв англійської мови [40]. Поява похідних неологізмів відзначається носіями мови тільки тоді, коли вони усвідомлюють новизну, що позначається. Афіксальні одиниці складають 24% усіх новоутворень і в незначній мірі поступаються складеним словам.

Слова, утворені за його допомогою, обмежені у вживанні рамками неофіційного спілкування, переважно серед молоді. В останні десятиліття в англійській мові зростає роль словоскладання. У 80-х роках 20 століття воно перевершило афіксацію і склало 29,5% від усього числа неологізмів. Так, підвищеною продуктивністю відрізняється модель: Part II + Adv > A: *“buttoned-down”* – консервативний, традиційний, *“spaced-out”* – знаходиться під впливом наркотиків, *“turned-on”* – схвильований, *“laid-back”* – розслаблений, релаксуючий, *“switched-off”* – відключений, нічого не відчуває, *“tapped-out”* – безгрошовий, *“burned-out”*, *“dragged-out”* – втомлений, вичавлений. Вживання даної моделі, як правило, обмежена ситуацією неформального спілкування [7]. Конверсія як спосіб створення нових слів без допомоги словотворчих елементів значно поступається всім іншим видам словотворення. Конвертовані одиниці складають всього 3% від загальної кількості неологізмів.

Основною моделлю продовжує залишатися $N > V$, по якій утворюється велика кількість нових термінів: “*to lesion*”, “*to polygrap*”, “*to back-stroke*” і т.д. Пор. з загальноновживаними словами: *to leaflet* випускати листівки, “*to butterfly*” – гуляти без мети по місту.

Серед нерегулярних способів утворення морфологічних неологізмів найбільш продуктивними в останні десятиліття є скорочення, які відображають тенденцію до раціоналізації мови. З чотирьох видів скорочень (аббревіатури, акроніми, усічення, злиття) переважають усічені слова.

Так само як і на попередніх етапах розвитку мови, основним типом усікань є апокопа (усічення фінальної частини). При цьому усіканню піддається ціла морфема: *anchor* < *anchorman* *оглядач новин, який координує теле- чи радіопрोगрами*. Серед скорочень велике місце займають аббревіатури і акроніми. Найчастіше аббревіації піддаються технічні терміни, назви груп і організацій. Зазвичай аббревіатури вживаються частіше, ніж самі терміни: *TM* (*transcendental meditation*), *VCR* (*video-cassette recorder*), *PC* (*personal computer*). Найбільш продуктивний тип фінального усічення першого компонента: “*Europlug* (*European plug*)” – *євровилках, що застосовується у всіх країнах Європи*; *sigaretiquette* – *sigarette, etiquette*. Менш типово ініціальні усічення другого елемента: *workaholic* – (*work, alcoholic*), *airtel* – (*air, hotel*).

1.3. Словотвірні особливості неологізмів

До нових слів відносяться словоскладання, конверсія, скорочення, лексико-семантичний спосіб, зворотне словотвір, чергування звуків і перенесення наголосу в слові (фонологічний спосіб) і так далі.

Однак не всі з них використовуються в однаковій мірі, і питома вага кожного з них в словотворчому процесі неоднакова.

На думку М.М. Амосової, запозичення не є першорядним способом поповнення англійської вокабуляру, так як англійська мова здатна збагачуватися за рахунок своїх словотворчих ресурсів [1]. У свою чергу, Дж. Ейто стверджує, що в сучасній англійській мові один з найпродуктивніших способів словотворення – це словоскладання [60].

Розглянемо деривацію, словоскладання, конверсію, скорочення та запозичення з інших мов.

Деривація є одним з найбільш продуктивних способів словотворення в сучасній англійській мові. Кеннон стверджує, що цим способом було утворено близько 24% всіх неологізмів в кінці ХХ століття [62]. Деривація має на увазі три типи: префіксальний, суфіксальний і суфіксально-префіксальний. Зарубіжний лінгвіст Дебора Шаффер в своєму дослідженні зазначає поява нового префіксу *e* – і відзначає його продуктивність і здатність приєднуватися до основ різних частин мови. Цей префікс дає посилання на то, що утворене слово відноситься до глобальної мережі Інтернет. Більшість утворених слів – іменники, які відрізняються різним за тривалістю періодом існування і сферами вживання: деякі з них швидко зникають з мови, а деякі стають широко вживаними, наприклад, *e-commerce*, *e-book*, *e-business*, *e-shopping* [69].

Також відзначається схожий префікс *i-*, утворений від слова Internet, який також бере участь в утворенні слів різних частин мови, але відрізняється меншим ступенем продуктивності, ніж префікс *e-*.

Хоча, завдяки компанії Apple і її продукції, даний префікс набуває все більшої популярності. Суфіксальний спосіб. Найбільш продуктивними суфіксами є *er*, *-or*, *-ist*, *-ee*.

Лінгвісти Райдер і Кастовській говорять про високу продуктивності суфікса *-er*. В сучасній англійській мові, при цьому наголошують на розширенні сфери його вживання. Даний суфікс бере участь в утворенні іменників, приєднуючись як до вербальним, так і до невербальних основам, при цьому утворені слова позначають людей, події, предмети,

тварин і рослини [68]. Наприклад, неологізм *mumblogger*: *mum* + *blogger* [64].

Так, словотворчий елемент *-wide* при його приєднанні до іменником локального значення утворює прислівники зі значенням всеосяжності (*worldwide, citywide,*), які можуть замінити словосполучення *in the whole world, in the whole city*, що дозволяє висловити свою думку більш коротко [1]. За кількісним співвідношенням, суфікси поступаються префіксам, проте вони більш уживані в повсякденному спілкуванні і утворюють слова, які носять позначку «сленг».

Одним з найбільш уживаних сленгових суфіксів є суфікс *-y / -ie*, зареєстрований в словнику Барнхарта як суфікса, розвинув нове зневажливе (іронічне) значення, утворює іменники за моделлю $N + -y = N$. Слова, утворені за його допомогою, вживаються переважно в рамках неофіційного спілкування, серед молоді. Таким чином, в сучасній англійській мові з'являються не тільки нові слова, а й нові словотворчі елементи різного походження.

Словоскладання. В сучасній англійській мові найбільш продуктивними вважаються $N + N = N$ і $A + N = N$, наприклад, *hard-line* - жорсткий курс. Модель *Part II + A* також володіє достатньою продуктивністю, наприклад, *laid-back*. численну групу складають слова, утворені за допомогою дієслова з часткою по моделі $V + PP$, наприклад: "*read-in*" - змагання читців; "*break-in*" - вторгнення в особисте життя громадян. Посилюється тенденція утворення багатоконпонентних комбінацій: "*middle-of-the-read*". Можна зробити висновок, що словоскладання є одним з найбільш продуктивних і широко використовуваних способів словотвору в сучасній англійській мові. Скорочення. Утворення нових слів даними способом постійно росте. Вони зустрічаються в різних сферах людського життя, тому досить поширені. Аббревіатури (акроніми) складають більше число скорочень.

Абревіатура – це в основному назви організацій, наукові і технічні терміни, слова, що належать сфері засобів масової інформації. Прагнення сучасного суспільства до лаконічності, виразності, викладу інформації в максимально стислій формі, але при цьому без втрати основної інформації, пояснює широке використання акронімів [21].

Конверсія – спосіб словотворення, при якому слово з однієї частини мови переходить в іншу частину мови, без будь-яких змін у зовнішньої формою слова. Конверсія характерна для англійської мови в силу його аналітичного ладу. Завдяки цьому способу словотворення мову знаходить морфологічну свободу, так як один і той же слово може вживатися в якості різних частин мови, а значить, і виступати в різній синтаксичній функції (тобто бути різними членами пропозиції).

Відомий англійський лінгвіст Л. Бауер визначає конверсію як зміну граматичної форми слова: "*Conversion is the change in form class of a form without any corresponding change of form*". Він виділяє такі типи конверсії, як:

N > V to badge, to mail, to vacation;

V > N a command, a guess, a spy;

Adj > N a creative, a crazy, a regular;

Adj > V to dirty, to empty, to better, to open [61].

Запозичення становлять особливий пласт лексики як з точки зору процесів номінації, так і в плані мотивованості. Запозичення виникають в мові в результаті мовних контактів і появи або існування в іншій мові номінації, якої немає в цієї мовою. Вони являють собою певну економію мовних зусиль при породженні мови, так як для заповнення номінативних лакун, що виникли в даній мові, використовуються готові одиниці чужої мови. У сучасній англійській мові процес запозичення досить непродуктивний. Серед основних способів запозичення лексики виділяють транскрипцію, транслітерацію, калькування і семантичне запозичення. Транскрипція (фонетичний спосіб) – це таке запозичення

лексичної одиниці, при якому зберігається її звукова форма, іноді видозмінена, наприклад, *regime*.

Транслітерація – це спосіб запозичення, при якому відбувається запозичення написання іноземного слова: літери запозичуваного слова замінюються буквами рідної мови.

Калькування – запозичення асоціативного значення і структурної моделі іноземного слова або словосполучення. Кальками називаються запозичення у вигляді буквального перекладу слова або вираження і точного відтворення його засобами мови-реципієнта із збереженням його морфологічної структури. Наприклад, *to monitor sputniks* - *контролювати супутники*.

Семантичне запозичення – це спосіб запозичення нового значення, часто переносного, до вже наявного в мові. Семантичні запозичення відбуваються особливо легко в близькоспоріднених мовах. Отже, за допомогою нових слів можна повніше виразити нові поняття. Крім того, часто виникає необхідність укласти в одному слові два поняття, що допомагає економити мовні засоби. створюється нова одиниця мови, яка відрізняється цільно-оформленою, а іноді і новою семантикою. У складному слові поєднуються стислість і семантична насиченість.

1.4. Оказіоналізми

В останні роки з розширенням прав і свобод громадян (найчастіше розуміють свободу як вседозволеність) трансформувалося багато загальноприйнятих норм і ціннісних орієнтацій, що утвердилися в радянські часи і здавалися непорушними. Зміни в суспільно-політичному, культурному, освітній сферах життя, неприйняття всього того, що пов'язано з радянським ладом, викликає у носіїв мови бажання відійти від старих канонів, замінити їх чимось новим, причому це нове повинно бути оригінальним, яскравим і дотепним.

З іншого боку, об'єктивно склалася в сфері комунікації обстановка вимагає від її служителів боротися за свого слухача, глядача, читача. Журналісти використовують різні методи і прийоми, щоб утримати читача, бути з ним на «ти» (особливо це помітно в молодіжних виданнях, передачах).

Прагнучи внести в текст свіжий струмінь, залучити співрозмовника, журналісти часто вживають в тому числі і okazіональні утворення, часто порушуючи при цьому загальноприйняті мовні норми. Наплив okazіоналізмів у сучасній публіцистиці обумовлений також прагненням зробити її більш доступною для масового читача. Внаслідок цього на сторінках преси відзначається збільшення числа елементів розмовної мови, яка останнім часом поповнилася величезною кількістю жаргонних елементів.

Широкое використання авторських неологізмів пояснюється ще й тим, що в сучасному суспільстві з'явилися люди які утворюють замкнуту псевдоеліту, досить багату і владну, щоб успішно, незважаючи на широке протидія великої частини суспільства, поширювати свої корпоративні смаки» [26]. Збільшений інтерес публіцистів до okazіоналізмів можна також пояснити і тим, що такі новоутворення руйнують стереотипи сприйняття, будучи неординарними структурно і незвичайними семантично.

Філологія – один з мовних засобів досягнення експресивності в періодичній пресі. Свідоме використання автором власне придуманих слів завжди «змістовно, естетично значимо і експресивно» [39]. В основі okazіональної експресії лежить невідповідність новоутворення прийнятим в мові стандартам - найбільш регулярним, що закріпився моделям. Ця невідповідність не є помилкою, оскільки поява будь-якого неологізму, в тому числі і індивідуально-авторського, має бути виправдане або потребою назвати нове, або певними стилістичними

завданнями. За словами В.А. Жуковського, *«слово не есть наша произвольная выдумка: всякое слово... есть событие в области мысли»*.

Особливу увагу слід звернути на okazіоналізми, що утворюються при перекладі з іноземної мови. З точки зору перекладу, okazіоналізми часто відносяться до так званих нееквівалентних лексико-лексичних одиниць мови-джерела, які не мають регулярних (словникових) збігів у цільовій мові. Час від часу нововведення – це нові емоційні, виразні слова, що з'явилися в мові та мають певне призначення. Ця мета, як правило, полягає в тому, щоб привернути увагу читача до певних подій. І враховуючи той факт, що це нові слова, вони не мають своїх еквівалентів у мові перекладу, і навіть більше того, переклад цих слів є досить великою складністю. Справа в тому, що перекладач, перекладаючи випадкові нововведення, повинен намагатися зберегти цю виразність, що представляє певні труднощі для виступів.

РОЗДІЛ 2

НЕОЛОГІЗМИ ТА ЇХ РОЛЬ У СУЧАСНОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

2.1. Поняття «дискурс», «публіцистичний дискурс»

Серед мовознавчих напрямів, що розвиваються, на сьогоднішній день почесне місце посідає феномен «дискурс». Загальним способом диференціації є зіставлення дискурсу з текстом у співвідношенні «загальне – часткове», де текст слугує конститутивною одиницею дискурсу, а дискурс – одиницею вищого рівня абстракції, у межах якої існує безмежна кількість окремих текстів [49].

Чимало видатних вчених досліджували дане когнітивно-комунікативне явище, серед яких: Н. Д. Арутюнова, А. Д. Белова, Д. Ж. Браун і Дж. Юль, Т. ван Дейк, А. П. Загнітко, В. І. Карасик, О. С. Кубрякова, М. Л. Макаров, П. Серіо, О. Шейгал [3; 6; 24] та ін. За визначенням Т. А. ван Дейка дискурс – це складне комунікативне явище, що крім тексту включає в себе ще й екстралінгвістичні фактори (знання про світ, установки, цілі адресанта), необхідні для розуміння тексту [24, с. 7].

Термін «дискурс» в сучасній науковій літературі є неоднозначний, багатокомпонентний і тим самим привертає до себе увагу об'єкт багатьох досліджень. Для більш повного і точного розуміння значення поняття «дискурс» згадаємо основні визначення даного терміну. Існує два основні значення терміна «дискурс» – це традиційне (класичне) і сучасне. У традиційному розумінні дискурс позначає будь-яку форму прояву мовного взаємодії людей, що виражається в послідовному розгортанні думок, суджень.

Таке розуміння протиставлялося інтуїтивного мислення, схоплює ціле незалежно від будь-яких побудов раціональних послідовностей

понять і умовиводів. Розмежування істин, обумовлених або наявністю певних доказів, або ж їх відсутністю, заснованих лише на інтуїції, було позначено ще в античності Платоном і Аристотелем. Слід позначити етимологію слова дискурс.

Дискурс (франц. *discourse*) – в найзагальнішому значенні – це процес мовної діяльності. У первісному значенні в латинській мові цим словом позначався дієслово «бігати», і вже в похідному сенсі дискурс розуміється як «використання мови», «бесіда, розмова».

Вивчення дискурсу є одним з найбільш прогресуючих в плані розвитку напрямів сучасної лінгвістики. Всі безліч наукових гіпотез, теорій дискурсу, а також лінгвістичних шкіл, що займаються дослідженням даного терміну, об'єднує прагнення пізнати мову не в якості системи знаків або абстрактного об'єкта вивчення лінгвістики, а тільки як реальне втілення цієї мовної системи в умовах живого спілкування, комунікації.

Поняттям дискурс позначається мовна діяльність, яка відбувається в самих різних областях життєдіяльності людини: політиці, філософії, психології, публіцистиці та ін. В зв'язку з цим прийнято виділяти різні типи дискурсу: політичний, публіцистичний, дискурс ЗМІ і т. д.

Дослідники дають різні визначення одному і тому ж виду дискурсу. Розглянемо деякі з них. Багато лінгвісти виділяють серед різновидів дискурсу – політичний дискурс.

Так, Маслова В. А. розуміє під політичним дискурсом певний різновид, яка необхідна для досягнення певної ступені політичної влади, а також її утримання. Вона розглядає різні мовні інструменти маніпулювання, наприклад, мовну гру, яка здійснюється за допомогою зміни семантики слів або через вибір деяких лексем для назви тих чи інших явищ [39, с. 45].

В. З. Дем'янков справедливо вважає, що дослідження саме політичного дискурсу ведеться в трьох напрямках: філологічного,

соціолінгвістичних та індивідуально-герменевтичного. Таким чином, дослідник показує, що вивчення політичного дискурсу лежить на перетині різних наукових дисциплін, але його відмітна властивість полягає в його меті. А метою політичного дискурсу є спонукання адресата до певних дій в сфері політики, навіювання деяких оцінок.

Ми додержуємося твердження Демьянкова В. З. про те, що, досліджуючи політичний дискурс, не можна задовольнятися лише вивченням мовних елементів, необхідно враховувати очікування аудиторії [15, с. 1]. Існують і інші цікаві точки зору на сутність політичного дискурсу.

Так, Базилев В. Н. називає політичним дискурсом деяку семіосферу спілкування, що розглядається в реальному часі, іншими словами – поточну мовну діяльність, і в віртуальному часу – уявлення про типові моделях мовної поведінки [4, с. 12].

Цю точку зору поділяє і Кожем'якін Е. А., який розуміє під релігійним дискурсом діяльність, яка спрямована на вплив, формування традиційного мислення, світовідчуття. Кожем'якін також визнає наявність награності, театральності релігійного дискурсу, яка передбачає емоційну залученість всіх учасників мовної діяльності [28, с. 105].

Нарешті, розглянемо ту різновид дискурсу, яка цікава нам в рамках саме цього дослідження, а саме – публіцистичний дискурс. Публіцистичний дискурс по праву можна назвати самим живим, динамічним, активним, постійно мінливих типом дискурсу.

Публіцистичний дискурс відіграє одну з головних ролей у суспільстві. Тексти публіцистичного дискурсу як частина масової комунікації, з одного боку, відображають стереотипи масової свідомості, а з іншого – вони формують їх, нав'язуючи індивіду певні життєві пріоритети, смаки, моделі поведінки, у тому числі мовленнєвої [4, с. 185]. Все це так або інакше відображається в мовленні.

Словниковий склад англійської мови – змінна величина, що безпосередньо пов'язана із дійсністю, завжди чутлива до тих змін, що відбуваються в житті народу. Тому всілякі інновації, які мають місце в соціумі, найбільш виразно віддзеркалюються у лексичній системі мови.

2.2. Ключові особливості текстів публіцистичного дискурсу

Текстам публіцистичного дискурсу притаманний характерний для них публіцистичний стиль (особливий функціональний різновид літературної мови, який знаходить своє відображення в мові засобів масової інформації: в газетах і журналах, на радіо і телебаченні, в Інтернеті, а також в якійсь мірі і на публічних виступах). Публіцистичний стиль є тією сферою, де перетинаються характерні особливості декількох функціональних стилів літературної мови. У ньому можна виявити як характерні риси безпосередньо публіцистичного стилю, так і стилів художньої, наукової або офіційно-ділового і навіть розмовного.

В цьому плані примітними є слова В. В. Одинцова в праці «Стилістика тексту», де автор виділяє три типи текстів, які, на його думку, «підривають основи функціональної стилістики, руйнують її логічну стрункість і переконливість» [46, с. 71].

Серед такого типу текстів поряд з науково-популярною літературою і красномовством автор називає також і художні жанри публіцистики (нарис, есе, сатира і т.д.). З цієї причини ми, наприклад, виявляємо в одному номері газети тексти, що відносяться до різних жанрів. І коли справа доходить до наукового дослідження мови газети, незважаючи на внутрішній широке жанрове поділ, всі тексти однієї газети сприймаються як одне ціле неподільне явище – мову газети. При цьому виникає цілком слушне запитання.

У даному випадку мова йде про будь-який текст, надрукований в газеті, або ж про офіційному звіті, оформленому в офіційному стилі,

уривку з літературного твору, оформленому в стилі літературно-художньому і т.д.? Чи має якесь відношення до терміну «публіцистичний стиль» офіційний звіт або уривок з літературного твору, надруковані на сторінках періодичних видань, або правильніше буде вивести ці поняття за межі функціонально-стилістичного членування і віднести їх до поняття «мова газети» або «мова періодичної преси» в цілому?

Говорячи про синонімічних один одному термінах «мова газети» і «мова газетного тексту», на наш погляд, все ж було б невірно сприймати їх як самостійний стиль літературної мови. Також невірно ототожнювати їх з поняттям «публіцистичний стиль» або сприймати їх як одного з підстилів публіцистичного стилю, так як в мові газети крім особливостей публіцистики відображаються і характерні риси інших функціональних стилів літературної мови, які вимагають від дослідника єдиного сприйняття.

На наш погляд, невірним буде ототожнення мови газети і з літературною мовою в цілому, так як в структурі мови газети є також і елементи розмовної мови. Тобто мова газети (в рамках явища «мову засобів масової інформації») – щось порівняно більше, ніж просто публіцистичний стиль або функціонально-стилістичне дроблення літературної мови в цілому, але щось порівняно менше, ніж літературна мова. Тому буде доцільно розглядати дане явище в рамках мови засобів масової інформації, але в системі загальнонародної або ж загальнонаціональної мови, а не тільки літературної.

На сьогоднішній день до проблеми співвідношення публіцистичного стилю і мови газети або мови засобів масової інформації в цілому в науковому світі існує три основні підходи [23, с. 17].

Перша точка зору полягає в повній тотожності мови газети і публіцистичного стилю літературної мови. Відповідно до поглядів таких вчених, як М. І. Клушина, М. Н. Кожина, І. П. Лисакова, Г. Я. Солганик і

ін., публіцистичний стиль, зберігаючи свою цілісність, розвивається, диференціюється.

Вченими визнається, що публіцистичний стиль має дві форми існування. Це – письмова форма (газета, журнал, а сьогодні ще й Інтернет) і усна форма (радіо, телебачення, кіно). Таким чином, згідно першій точці зору, коли мається на увазі тотожність між мовою засобів масової інформації і публіцистичним стилем, незважаючи на представлений вище широкий діапазон функціонування, все мови масової комунікації обмежуються суворо рамками публіцистичного стилю літературної мови.

Інша точка зору говорить, що публіцистичний стиль – це мовна основа мови засобів масової інформації, але тотожним йому не є. На думку О. Н. Григор'євої, сьогодні мова засобів масової інформації захоплює все нові функціональні різновиди мови, перетворюючись на потужну систему [23].

З огляду на постійний комунікативний прогрес людини, а отже і прогрес того чи іншого літературного мови, є підстава, наприклад, для дроблення і розширення функціональних стилів, виділяючи публіцистичний стиль (газета) як приналежність до книжково-писемної мови, а мова, що використовується в електронних засобах масової інформації (телемова, мова радіо, мова документального кіно і т.д.), – як усну сферу книжкової мови, до того ж об'єднуючи їх все в стилі масової комунікації [23, с. 18].

Тим часом ще в 1971 р В. Г. Костомаровим в монографії «Російська мова на газетній шпальті» було відзначено становлення якогось нового типу функціонально-стильової єдності в мові. Однак тільки в 90-і роки минулого століття з'являються дослідження, які стверджують про наявність в функціонально-стильовій системі мови того самого нового єдності – мови засобів масової інформації. Таким чином, мова засобів масової інформації виділяється в окремий, самостійний функціональний стиль.

Ця думка береться за основу третього підходу до проблеми співвідношення публіцистичного стилю і мови засобів масової інформації. Тепер, на думку вчених, мова засобів масової інформації, в тому числі і мову газети, має тематичну універсальність, а також стилістичну багатофункціональність, в ньому однаково проявляються як елементи письмовій, так і усного мовлення.

В цілому слід визнати, що спроби вчених заново форматувати функціонально-стильову систему мови, безсумнівно, обґрунтовані. Ми повинні розуміти, що категорія функціональних стилів є залежною від соціокультурних умов використання мови і моментально реагує на різного роду зовнішні і внутрішні зміни

Поряд з найбільш поширеними трьома підходами в питанні співвідношення публіцистичного стилю і мови засобів масової інформації, а також мови газети, зокрема, існує ще одна точка зору, яка вище нами вже наводилася. Вона полягає в розгляді мови газети в рамках мови засобів масової інформації, але в системі загальнонародної або ж загальнонаціональної мови, а не тільки літературного. Саме цієї точки зору ми і дотримуємося в своїх науковій роботі.

Взаємодіючи з усіма функціональними стилями, засвоюючи і переробляючи їх одиниці відповідно до діючих тут установками, мова засобів масової інформації створює нову реальність, яка визначає найважливіші процеси, що відбуваються в тій чи іншій мові.

В цілому питання співвідношення мови газети з функціональними стилями літературної мови справді є актуальним. Однак це питання включає в себе і ще кілька пунктів, серед яких можна назвати такі, як місце мови засобів масової інформації в цілому і мови газети зокрема в системі функціональних стилів літературної мови або сприйняття мови засобів масової інформації як щось цілого і неподільного, що включає в себе мову газети, радіо, телебачення, Інтернету і т.д. Як ми вже відзначали вище, на наш погляд, правильно буде розглядати мову газети в рамках

мови засобів масової інформації в цілому, в паралель мови радіо, телебачення і т.д., але не просто в якості одного з підстилів публіцистичного стилю літературної мови, а скоріше в системі загальнонародної або ж загальнонаціональної.

2.3. Роль неологізму у публіцистичному дискурсі

Мовознавство на різних етапах свого існування постійно задавалося питанням, якими засобами користується людина для опису навколишнього світу, який знаходиться в безперервному русі і потребує нових номінацій. У ХХ столітті відбувається розширення старих і виникнення нових сфер номінацій, чому сприяє розвиток науки, техніки і засобів масової інформації. Слід звернути увагу, що розвиток читача функції мови знаходить своє відображення як у розширенні та оновленні словникового складу, так і в змінах способів номінації. У різні періоди мовного розвитку і в різних мовах віддається перевагу певним моделям іменникових процесів.

Зміни, які відбуваються в суспільстві, безпосередньо відображаються у всіх мовах світу і отримують відповідне словникове оформлення у вигляді назв. Сталість або недовговічність нових слів обумовлюється зовнішніми обставинами. Нові слова відображають динамічність навколишнього світу, зазначену індивідуальним або колективним свідомістю.

На думку А.А. Уфимцевої, фіксація концептуального світу людини, основним джерелом якого є навколишній світ, відбувається завдяки мові. З допомогою лексичних одиниць людина висловлює свої почуття, емоції і відчуття по відношенню до об'єктів реального світу. Ставлення до дійсності, в першу чергу, закладено в словах як в номінативних одиницях мови, що дозволяє ідентифікувати реальні і ідеальні сутності [53, с. 120].

Процес оновлення лексики відбувається постійно, однак в деякі періоди го чи іншого року, є предметом загальної уваги з точки зору мови. З її допомогою визначаються актуальні теми, які існують в суспільстві в конкретний період часу.

У словнику іноземних мов неологізм трактується як слово або мовний зворот, які створені для позначення нового предмета чи для опису нового явища. На думку Д. Е. Розенталь, неологізмами є нові слова, які ще не стали звичними і повсякденними назвами відповідних предметів і понять [50, с. 98].

В.В. Лопатін вважав, що неологізми це нові слова, які засвоюються в мові. І кожне таке слово вважається суспільним явищем, так як виникло воно з потребами суспільства [37, с. 20].

В.В. Виноградов, в свою чергу, характеризує неологізми, як «не просто нові, а дуже нові, новенькі, зовсім недавно з'явилися слова, новизна і свіжість яких відчувається говорять. Перебування слова в «неологізми» зазвичай недовго. Якщо слово утворено вдало, а явище, яке їм позначається, міцно увійшло в мову, назва цього явища перестає бути неологізмом, стаючи звичайним словом мови [8, с. 205]. Неологізми виникають в різних сферах людського життя, через що вони можуть використовуватися у всіх функціонально-мовних стилях, а також в мові сучасної художньої літератури. Неологізми обумовлені суспільними змінами і необхідністю позначення нових аспектів і сторін життя людини.

Актуальними можуть стати як новоутворення, запозичення з інших мов, так і вже існуючі мовні одиниці, підігнані під позицію нових реалій. Процес появи нових слів висловлює пристосування мови до повсякденного життя і є необхідним для подальшого функціонування мови як засобу спілкування і взаєморозуміння між людьми. Оновлення мовного складу будь-якого мови є безперервним процесом, який пов'язаний зі змінами, що відбуваються в різних галузях: в техніці, науці, політиці, медицині, спорті, економіці і в повсякденному житті.

2.4. Використання перекладацьких трансформацій при перекладі неологізмів

Останнім часом вивченню процесу перекладання текстів різних функціональних стилів приділяється велика увага як перекладознавців, так і перекладачів. Перекладацькі трансформації викликають великий інтерес з боку вітчизняних й зарубіжних вчених, серед яких В. Н. Комісаров, І. Ф. Лощенова, В. В. Нікішина, Я. І. Рецкер [3; 24] та інші.

Серед мовознавчих напрямів, що розвиваються, на сьогоднішній день почесне місце посідає феномен «дискурс». Загальним способом диференціації є зіставлення дискурсу з текстом (як «загальне – часткове»), де текст є конститутивною одиницею дискурсу, а сам дискурс – одиницею вищого рівня абстракції, у межах якої існує безмежна кількість окремих текстів [39].

Чимало видатних вчених досліджували дане когнітивно-комунікативне явище, серед яких: Н. Д. Арутюнова, Т. ван Дейк, В. І. Карасик, О. С. Кубрякова, П. Серіо, О. Шейгал [3; 6; 24; 33] та ін. За визначенням Т. А. ван Дейка дискурс – це складне комунікативне явище, що крім тексту включає в себе ще й екстралінгвістичні фактори (знання про світ, установки, цілі адресанта), необхідні для розуміння тексту [6, с. 7; 19].

Трансформації є невід’ємною частиною перекладацької діяльності. Вивчення використання перекладацьких трансформацій у текстах різних функціональних стилів мови є актуальним питанням. Метою нашого дослідження є вивчення особливостей застосування перекладацьких трансформацій, зокрема лексико-граматичних, під час перекладу текстів англійськомовного дискурсу для досягнення адекватності перекладу.

В. Н. Комісаров під перекладацькими (міжмовними) трансформаціями розуміє перетворення, за допомогою яких можна

реалізувати перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу у певному сенсі. На його думку, перекладацькі трансформації є формально-семантичними за характером. Вони перетворюють як форму, так і значення вихідних одиниць [24].

Тобто перекладацькі трансформації – це способи перекладу, які перекладач може застосовувати під час перекладу різних текстів оригіналів у випадках, якщо немає словникової відповідності або вона не може бути використана за умовами контексту [19; 24, с. 89].

Виділяють такі види трансформацій:

- лексичні;
- граматичні;
- лексико-граматичні.

У нашому аналізі українськомовних перекладів англійськомовного дискурсу ми використовуємо зведену класифікацію трансформацій, підґрунтям якої є загальновідомі класифікації за авторством Я. І. Рецкера, Л. С. Бархударова і В. Н. Комісарова [19; 24]:

1) лексичні трансформації:

транскрипція; калькування; лексико-семантичні заміни (нейтралізація – емпатизація); аналог (контекстуальний, функціональний)

2) граматичні трансформації:

перестановка компонентів; функціональні заміни; парцеляція / злиття; опущення / додавання; поширення; конверсія

3) лексико-граматичні трансформації:

компенсаційний переклад; описовий та пояснювальний переклади – експлікація; коментарі [24].

Серед лексико-граматичних трансформацій описовий переклад є домінуючим. Під описовим перекладом (або експлікацією) розуміємо такий прийом перекладання, який полягає в описі засобами іншої мови певного поняття. В. Н. Комісаров так визначає описовий переклад:

«лексико-граматична трансформація, за якої лексична одиниця мови оригіналу замінюється словосполученням, що експлікує її значення, тобто дає більш чи менш повне пояснення цього значення мовою перекладу» [30, с. 251].

Такий засіб можна використовувати як для пояснення значення у словнику, так і при перекладі неологізмів у конкретному тексті. Зокрема, нами було розглянуто описовий переклад (експлікацію) на трьох рівнях: лексичному, граматичному та лексико-граматичному.

У результаті порівняльного аналізу англійськомовних текстів та їх перекладів українською мовою, було виявлено певні закономірності застосування перекладачами способів і прийомів перекладу, які представлені у термінах теорії перекладацьких трансформацій. Трансформації на лексичному рівні представлені, як правило, наступними способами перекладу: транскрипція, калькування, а також різні лексико-синтаксичні заміни і функціональні аналоги. Описовий переклад є одним з найчастотнішим способом перекладу серед лексико-граматичних трансформацій.

2.5. Специфіка перекладу неологізмів у текстах публіцистичного дискурсу

Перекладач отримує необхідне значення і на основі контексту і з допомогою словника. Наше дослідження дає підстави стверджувати, що в сучасній науковій літературі чимало науковців виділяють такі способи перекладу:

1. калькування;
2. описовий спосіб;
3. транслітерація та транскрипція;
4. пряме включення;
5. приблизний переклад.

Транслітерація ґсновується на передачі графічного зображення, а саме на передачі літер та використовується для передачі географічних назв “*Salt Lake City*” – *Солт Лейк Ситі*, власних імен: “*Elliot*” – *Елліот*, особливостей побуту та оточення “*lobby*” – *лоббі*, “*holding*” – *холдинг*, “*tender*” – *тендер*, “*briefing*” – *брифінг*, “*blonder*” – *блондер*, *молодий хлопець, який зав’язує стосунки тільки з білявками і т. д.*) [65].

Транскрипція базується на фонетичному принципі, тобто на передачі українськими літерами звуків англійських найменувань (звучання слова) (“*establishment*” – *істеблішмент*, “*superman*” – *супермен*, “*summit*” – *саміт*). За допомогою транскрипції передається звукова форма іншомовного слова [20].

Здебільшого даний спосіб найчастіше використовується для перекладу власних назв та термінів (“*brandalism*” – *брендалізм*, *завішування фасадів міських будівель потворними рекламними постерами*; “*oprahization*” – *опраїзація*, *зростаюча тенденція сповідатися на людях, чому немало посприяло популярне телешоу Опри Уінфрі*) [20].

Транскрибування – передачу звукової чи графічної форми слова мови оригіналу за допомогою літер мови перекладу [57, с. 92]. Цей спосіб випростовується при перекладі публіцистики з термінологією технічного та наукового характеру чи при перекладі найменувань фірм, установ, власних назв, культурних об’єктів, періодичних видань і т. д.

Популярним останнім часом є спосіб прямого включення, який використовує написання англійського слова в оригінальній (початковій) формі. Його часто використовують, коли жоден з вищезазначених методів не передає необхідно вище значення, що перекладається “*Apple*”, “*iPad*”, “*Bluetooth*”.

Часто на сторінках періодичної преси можна зустріти слова, що складаються з двох частин: англійської, зі збереженням оригінального

написання, і української: “*webpage*” (“*web page*”) – *web-сторінка*, “*online access*” – *on-line-доступ* [29, с. 167; 20].

В. Комісаров пояснює цей приблизний переклад як «використання граматичної одиниці мови перекладу, яка у даному контексті частково відповідає без еквівалентній граматичній одиниці мови оригіналу» [30, с. 249]. Під час такого перекладу зберігається основне значення слова, проте у українській мові слово відрізняється від мови оригіналу лексичним фоном.

Приблизний переклад застосовується для передачі неологізмів, до яких відноситься фонова лексика, тобто та, що відрізняється у мові оригіналу і мові перекладу лексичними фонами, наприклад, “*buddy*” – *друг, товариш*; “*nerd*” – *неприємна, неприваблива людина*; “*wimpr*” – *слабка людина, невдаха*, “*shell*” – *безпритульний*.

Хоча такий спосіб не повністю відповідає вимогам перекладу, оскільки втрачаються відтінки значення, конотативні відтінки слова, а з тим – і прагматичний компонент, приблизний переклад.

Хоча, слід зазначити він є допустимим, якщо не вдається застосувати жоден з описаних вище способів передачі неологізмів [17, с. 180]. І. Козаченко вважає цей спосіб перекладу, як такий, що не повністю відповідає вимогам перекладу, проте зазначає, що «використовуючи спосіб приблизного перекладу, можна зберегти основне значення слова, але воно буде відрізнятися лексичним фоном» [29, с. 167].

Науковці, такі як Е.О. Куц і Е.К. Павлова та інші виділяють квазібезперекладні способи передачі неологізмів. У випадку квазібезперекладних методів переклад замінюється актом запозичення звукової (при транскрипції) чи графічної (при транслітерації) форми слова разом із значенням з мови оригіналу в мову перекладу.

Однак безперекладність цього прийому насправді є тільки удаваною: оскільки фактично запозичення тут здійснюється саме заради перекладу як необхідної передумови для його здійснення. Запозичене слово стає

фактом мови перекладу і вже в якості такого виступає як еквівалент зовні ідентичного з ним іншомовного слова [34, с. 223].

Т. Данкевич акцентує увагу на значущості прагматичного аспекту під час здійснення перекладу, а саме на врахуванні соціокультурних та національних та екологічних «відтінків» неологізмів. У процесі перекладу не повинно відбуватись явище трансформації, адже зміна початкової інформації не зможе передати змісту перекладу неологізму. Особистість перекладача, вік, його фаховий рівень, мають значний вплив на передачу прагматичного значення неологізму.

Процес перекладу прагматичного значення неологізмів, на думку цього дослідника, передбачає «взаємодію трьох типів компонента значення слова, який охоплює прагматичний компонент адресанта, адресата та перекладача» [14, с. 344]. Почасти під час здійснення перекладу неологізму перекладач має труднощі під час знаходження відповідника в українській мові, через те, що соціокультурні та історичні умови життя народу, мовою якого здійснюється переклад, не потребували певного слова чи поняття.

Неологізми в англійській мові здебільшого утворюються з наявних слів без змін щодо їхнього написання або вимови. Актуальним є утворення нових слів у наш час є такий метод, як скорочення вже наявних слів та словосполучень (конверсія).

Таким чином, жоден з проаналізованих методів перекладу не є універсальним та самостійним, адже він не забезпечує абсолютно адекватного перекладу. Так, під час здійснення перекладу перекладачу необхідно враховувати до якого типу слів належить слово, чи є воно терміном, назвою, скороченням, також контекст, у якому дане слово використовується для того, щоб найбільш точно передати зміст неологізму, що перекладається, та при цьому водночас зберегти його емоційні й стилістичні характеристики і зробити переклад якомога зрозумілішим для сприйняття українськомовними реципієнтами.

Перекладач отримує необхідне значення також на основі контексту і за допомогою словників.

ВИСНОВКИ

Серед мовознавчих напрямів, що розвиваються, на сьогоднішній день почесне місце посідає феномен «публіцистичний дискурс». У сучасній науковій літературі він є неоднозначним, багатокomпонентним і тим самим привертає до себе увагу об'єкт багатьох досліджень (М. І. Клушина, М. Н. Кожина, І. П. Лисакова, Г. Я. Солганик та ін.).

Для більш повного і точного розуміння значення поняття «публіцистичний дискурс» нами було вивчено основні визначення поняття «дискурс». У нашому дослідженні під дискурсом розуміємо зв'язний текст у сукупності з екстралінгвістичними – прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами; текст, розглянутий в контексті подій; мовлення, розглянуте як цілеспрямований, соціальний акт, як компонент, що приймає участь у взаємодії людей і механізмах їх свідомості.

Публіцистичний дискурс – це різновид інформаційно-орієнтаційного інституційного дискурсу, що реалізується за допомогою засобів масової комунікації та передбачає свідому та явно виражену авторську актуалізуючи позицію. Публіцистичний дискурс відіграє одну з провідних ролей у суспільстві. Він став площиною перетину багатьох функціональних стилів літературної мови. У ньому можна виявити як характерні риси безпосередньо публіцистичного стилю, так і стилів художньої, наукової або офіційно-ділового й навіть розмовного стилів.

Тексти публіцистичного дискурсу – це тексти, що є частиною масової комунікації, які з одного боку, відображають стереотипи масової свідомості, а з іншого – формують їх, нав'язуючи індивіду певні життєві пріоритети, смаки, моделі поведінки, у тому числі мовленнєвої. Все це так чи інакше відображається у мовленні. Вченими визнається, що тексти публіцистичного дискурсу мають дві форми існування. Це – письмова

форма (газета, журнал як друковані, так і Інтернет-ресурси) і усна форма (радіо, телебачення, кіно). Згідно іншої точки зору, такі тексти є мовною основою мови засобів масової інформації, але які не є тотожними їй.

Збагачення мови – яскравий приклад її безперервного розвитку. Найбільш гнучким її компонентом є словниковий склад. Саме за рахунок появи нових слів і відбувається чітке відображення дійсності. У свою чергу, поява нової лексики посилила розвиток нової науки – неології. Причинами появи неологізмів є науково-технічний прогрес, політичні події, культурне життя суспільства і, у цілому, все, що в тій чи іншій мірі впливає на існування людства. У той же час, ми з'ясували, що не кожне лексичне новоутворення у мові можна вважати неологізмом. Перш ніж увійти в активний словниковий запас мови, неологізму необхідно пройти такі стадії, як соціалізація та лексикалізація. Тільки після того, як суспільство прийняло це слово – неологізм може бути зафіксований в словнику.

У нашому дослідженні нами було розглянуто класифікації неологізмів різних дослідників. Проте вважаємо, що класифікації В.І. Заботкіної, М.М. Корольової та П. Гілберта є найбільш значущими для відтворення цих одиниць у перекладі. Так, за класифікацією лінгвістів Корольової М.М. і Заботкіної В.І., можна виявити власне неологізми, транснамінації, семантичні інновації, або переосмислення. Французький лінгвіст П. Гілберта, виокремлює чотири типи неологізмів з урахуванням способу їх створення: фонологічні неологізми, семантичні неологізми, запозичення, синтагматичні неологізми, які створюються шляхом комбінації існуючих в мові знаків (словотвір, словосполучення).

Основними способами перекладу неологізмів у текстах публіцистичного дискурсу є: транслітерація та транскрипція, калькування, описовий спосіб, пряме включення, приблизний переклад.

Під час здійснення перекладу неологізмів у текстах публіцистичного дискурсу перекладач має труднощі у знаходженні

відповідного слова українською мовою, а саме: 1) через соціокультурні та історичні умови життя народу, мовою якого здійснюється переклад; 2) через відсутність певного слова чи поняття (безеквівалентна лексика) та тому, 3) що неологізми в англійській мові здебільшого утворюються з наявних слів без змін у написанні або вимови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амосова Н. Н. Этимологические основы словарного состава современного английского языка. М., 1956. 176 с.
2. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка. М., 2003. 308 с.
3. Арутюнова Н. Д. Метафора и дискурс // *Теория метафоры*. М. : Прогресс, 1990. С. 5–33.
4. Базылев В. Н. Политический дискурс в России // *Известия УрГПУ. Лингвистика*. Екатеринбург, 2005. Вып. 15. С. 5–32.
5. Бобырева Е. В. Место религиозного дискурса в типологии дискурсов // *Единицы языка их функционирование: межвуз. сб. науч. тр.* Саратов : Научная книга, 2003. С. 218–223.
6. Ван Дейк Т. А. Язык. Познание. Коммуникация. М. : Прогресс, 1989. 310 с.
7. Васильева Л. В. Роль и функции СМИ в современном обществе, 2010. 112 с.
8. Виноградов В. В. Избранные труды. Лексикология и лексикография. М. : Наука, 1977. 205 с.
9. Воробьёва И. А. Основные способы перевода неологизмов с английского языка на русский // *Вопросы теории и практики в современной науке: сборник статей Международной научно-практической конференции* (г. Самара, 20 мая 2017 г.). Самара : ЦНИК, 2017. С. 91–93.
10. Гак В. Г. К типологии лингвистических номинаций // *Языковая номинация. (Общие вопросы)*. М. : Наука, 1977. С. 230-294.
11. Гончар О. С. Публіцистичний дискурс та його функції. 2010. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/novitfilolog/21/7.pdf>. (дата звернення: 30.10.2020).

12. Григорьева А. А. Масс-медийный дискурс: интенциональное пространство и приемы речевого воздействия // *Вестник Московского государственного областного университета. Серия: Психологические науки*. 2010. № 3. С. 54–60.
13. Григорьева О. Н. Публицистический стиль в системе функциональных разновидностей языка // *Язык средств массовой информации* : учеб. пособие. М. : Академический проект; Альма Матер, 2008. С. 355–366.
14. Данкевич Т. Переклад авторських неологізмів в англійській мові // *Мова і культура*. 2014. Вип. 17, Т 3. С. 341-346.
15. Демьянков В. З. Политический дискурс как предмет политологической филологии // *Политическая наука. Политический дискурс : История и современные исследования*. М., 2002. № 3. С. 32-43.
16. Дослідження індивідуально-авторських новотворів у поезії Івана Драча. URL : <http://diplomba.ru/work/77260> (дата звернення: 29.10.2020).
17. Драбов Н. До питання перекладу англійських неологізмів // *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 13. 2015. С. 176–181.
18. Дускаева Л. Р. Интенциональность речевой деятельности журналиста: онтология и структура // *Вестник Санкт-Петербургского государственного университета. Серия 9. Филология, востоковедение, журналистика*. 2012. Вып. 2. С. 253–260.
19. Дьяченко О. Особливості використання перекладацьких трансформацій при перекладі текстів англійськомовного дискурсу. *Topical Issues of Science and Practice : Abstracts of the VIIth International scientific and practical conference* (London, 02-06 November, 2020). London, Great Britain, 2020. P. 585-587. URL:

- <https://isg-konf.com/uk/topical-issues-of-science-and-practice-ua/> (дата звернення: 02.11.2020 р.).
20. Дьяченко О. Особливості перекладу неологізмів у публіцистичному дискурсі. *Міжкультурна комунікація в науковому і освітньому просторі* : матеріали І-ої Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 28-29 квітня 2020) / за заг. ред. Т.І. Домброван. Українсько-нім. інст-т. Одеського нац. політех. ун-т, 2020. С. 235-237.
  21. Журавлёва Е. В. Аббревиатуры как источник национально-культурной информации в газетном тексте // *Научные труды Московского Педагогического Государственного университета*, 2005. С. 354–356.
  22. Исина Г. И., Сикиотова А. Ю. О функциональном своеобразии неологизмов в различных жанрах публицистического стиля // *Вестник Казахстано-Американского свободного университета*. 2012. № 2. Общие проблемы филологии. С. 14–18.
  23. Казак М. Ю. Язык газеты. Белгород : ИД «Белгород», 2012. 118 с.
  24. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурсы. Волгоград : Перемена, 2002. 477 с.
  25. Кібальник Р. Суть поняття "неологізм" URL: <https://studopedia.org/7-14565.html> (дата звернення: 17.10.2020).
  26. Клушина Н. И. Интенциональные категории публицистического текста (на материале периодических изданий 2000–2008 гг.). М., 2008. 57 с.
  27. Клушина Н. И. О модном способе окказионального словообразования // *Русская речь*. 2000. № 2. С. 47.
  28. Кожемякин Е. А. Религиозный дискурс: методология исследования // *Научные ведомости Белгородского государственного университета*. Серия: Философия. Социология. Право. № 2 (97). том 15. 2011.

29. Козаченко І. В. Особливості перекладу неологізмів англійської мови // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер. : Філологія. 2014. № 25. Том 2. С. 166–168.
30. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). М. : Высшая школа, 1990. 253 с.
31. Косович О. В. Нелогичность/логичность концепций инноваций/неологизмов: новое/старое // *Вестник Челябинского государственного университета*, 2014. № 7. Вып. 89. С. 111–113.
32. Котелова Н. З. Первый опыт описания русских неологизмов // *Новые слова и словари новых слов*. М., 1982. 456 с.
33. Кубрякова Е. С. Эволюция лингвистических идей во второй половине XX века (опыт парадигмального анализа) // *Язык и наука конца XX века*. М. : Институт языкознания РАН, 1995. С. 144–238.
34. Куц Е. О. Англійські політичні неологізми як перекладацька проблема // *Проблеми семантики слова, речення та тексту: зб. наук. пр.* / М-во освіти і науки України, Київ. нац. лінгв. ун-т / Вип. 25 / відп. ред. Н.М. Корбозерова. К. : Вид. центр КНЛУ, 2010. С. 220-228.
35. Лебедева Н. М., Посиліна К. С. Функціонування неологізмів в сучасному політичному дискурсі. *Нова філологія* : зб. наук. праць. Запоріжжя : ЗНУ, 2008. Вип. 32. С. 161–164.
36. Лингвистический энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева М. : Сов. Энциклопедия, 1990. 685 с.
37. Лопатин В. В. Рождение слова. Неологизмы и окказиональные образования. М. : Наука, 1973. 152 с.
38. Манаенко С. А. Языковое выражение коммуникативных интенций автора в аналитическом тексте публицистики // *Вестник Пятигорского государственного лингвистического университета*. 2006. № 1. С. 108–113.

39. Маслова В. А. Лингвистический анализ экспрессивности художественного текста. Мн., 1997. 56 с.
40. Мешков О. Д. Словосложение в современном английском языке. М. : Высшая школа, 1985. 187 с.
41. Миннуллин Б. К. Татарская газета «Борхане таракки». Казань: ИЯЛИ, 2012. 300 с.
42. Мощева С. В. Речевая интенция: теоретические подходы к исследованию // *Известия высших учебных заведений. Серия: Гуманитарные науки*. 2011. Т. 2. № 3. С. 223–227.
43. Нелюбин Л. Л. Толковый переводоведческий словарь. М. : Издательство «Флинта», 2003. 346 с.
44. Неологізми в англійській мові. URL: <https://ukrbukva.net/page,2,116796-Neologizmy-v-angliyskom-yazyke.html> (дата звернення: 07.10.2020).
45. Неологізми в англійській мові. URL: <https://ukrbukva.net/page,3,116796-Neologizmy-v-angliyskom-yazyke.html> (дата звернення: 18.10.20).
46. Одинцов В. В. Стилистика текста. М. : ЛКИ, 2007. 264 с.
47. Погоріла А. І., Тимчук О.Т. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. 2018. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3.1/35.pdf> (дата звернення: 20.10.2020).
48. Посиліна К. С. Тенденції до розмовності в мові англійських газет // *Студентські наукові студії*. Херсон : Вид-во ХДУ, 2003. С. 143–145.
49. Приходько А. Н. Таксономические параметры дискурса Язык. Текст. Дискурс // *Научный альманах Ставропольского отделения РАЛК* / под ред. проф. Г. Н. Манаенко. Вып. 7. Ставрополь : Изд-во СГПИ, 2009. С. 22–30.

50. Розенталь Д. Э., Теленкова М. А. Словарь-справочник лингвистических терминов. М., 2001. 656 с.
51. Розенталь Д. Э., Голуб И. Б., Теленкова М. А. Современный русский язык. М. : Высшая школа, 1991. 560 с.
52. Сербенська О. А. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей. К. : Просвіта, 2001. С. 108.
53. Уфимцева А. А. Слово в лексико-семантической системе языка. М. Наука, 1968. 272 с.
54. Формування та функціонування неологізмів в сучасній англійській мові. 2007. URL: https://otherreferats.allbest.ru/languages/00027709_0.html (дата звернення: 09.10.2020).
55. Формування та функціонування неологізмів в сучасній англійській мові. 2007. URL: https://otherreferats.allbest.ru/languages/00027709_0.html (дата звернення: 09.10.2020).
56. Шанский Н. М. Лексикология современного русского языка: учеб. пособие. М. : Просвещение, 1972. 327 с.
57. Шкуліпа Ю. С. Основні способи перекладу неологізмів публіцистичного стилю з англійської мови українською. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 91–93.
58. Шмелева Т. В. Современная медиапрактика с позиций теории речевых жанров // *Медиалингвистика*. 2014. Вып. 3. Речевые жанры в массмедиа. С. 51–55.
59. Язык СМИ и политика / под ред. Г. Я. Солганика. М. : Издательство Московского университета, 2012. 952 с.
60. Ayto J. The Longman Register of New Words. New York, 1995. 426 p
61. Bauer L. English Word-formation. Cambridge : Cambridge University Press, 2002. 311 p.

62. Cannon G. *Historical Change and English Word-formation*. New York, 1987. 340 p.
63. Frantsuzova K. *Translation Peculiarities of Corporative Lexicon. Міжкультурна комунікація в науковому і освітньому просторі: матеріали I-ої Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 28–29 квітня 2020 р.)* / за заг. ред. Т. І. Домброван. Одеса, 2020. С. 189–191.
64. Huddleston R., Pullum G.K. *The Cambridge Grammar of the English language*. Cambridge Cambridge University press, 2002. 1813 p.
65. Ludewig M. Czech ombudsman and ex-minister Otakar Motejl dies at 77 // *The Earth Times*. URL: <http://www.earthtimes.org/articles/show/322773,czechombudsman-and-ex-minister-otakarmotejl-dies-at-77.html>
66. Oxford Dictionaries. Oxford, 2012. URL: <http://oxforddictionaries.com>
67. Rey A. *Essays on Terminology*. Amsterdam : Philadelphia, 1995. 223 p.
68. Ryder M. Bankers and blue-chippers an account of -er formations in present-day English // *English Language and Linguistics*. Vol. 3, Part 2, 1999. P. 269–297.
69. Schaffer D. The story of e- // *English Today*. Vol. 17. №4, 2001. P. 22-26.